Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Muutokset palveluverkossa/Sosiaali- ja terveyskeskus

Aluehallitus 21.10.2024
5693/00.01.02.01/2024

Valmistelija Penttinen Erkki
Svartsjö Sofia
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa on päätetty, mitkä Pohjanmaan hyvinvointialueen fyysiset palvelupisteet ovat käytössä jatkossa. Sosiaali- ja terveyskeskusten ja hyvinvointiasemien toiminnan sisältöä tarkastellaan säännöllisesti, jotta toimintaa voidaan sopeuttaa sen hetkisiin toimintaedellytyksiin liittyen asukkaiden tarpeisiin, henkilöstön saatavuuteen ja talouteen.

Sitä mukaa, kun digitaalisten palvelujen toimintaedellytykset paranevat yhteisen potilas- ja asiakastietojärjestelmän käyttöönoton myötä ja digitaalisen palvelualustan valmistelut ovat hyvässä vauhdissa, alkavat niiden vaikutukset näkyä myös palvelujen tarpeessa fyysisissä toimipisteissämme.

Tähän yhdistetään myös päätös yhdistää sosiaalihuollon vastaanottopisteet terveyden ja sairaanhoidon vastaanottopisteiden kanssa kiinteistöverkoston edellytysten mukaisesti.

Hallitukselle ehdotetaan tässä vaiheessa neljää palveluverkon muutosta. Muutokseen vaikuttavat tekijät eritellään kunkin asian yhteydessä. Vaikutusten arviointi on tehty yhdessä esihenkilöiden kanssa, jotta riskit ja tavat riskien minimointiin on voitu tunnistaa mahdollisimman hyvin.

1. Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön

Kaskisten kaupungin asukasluku on hyvinvointialueen pienin (31.12.2023, 1 208 henkilöä), ja ikäihmisten osuus (yli 65 v, 521) on suuri. Erityisesti lääkärien rekrytointi ei ole onnistunut. Lääkäripalvelut hoidetaan ostopalveluiden avulla. Tästä syystä toiminnan hinta on kallis verrattuna muihin fyysisiin toimipisteisiimme, väestöpohja ja henkilöstökulut huomioiden. Osaamisen ylläpito ja toiminnan jatkuva kehittäminen ovat haastavaa pienessä yksikössä, jossa työvoima on ostettu. Lisäksi nykyinen vastaanottotoiminta on haavoittuvainen sairauspoissaolojen aikana. Jatkossakin hyvän tasoisen palvelu takaamiseksi ja talouden sopeuttamiseksi nykyisten edellytysten mukaisesti, ehdotetaan, että lääkärin ja hoitajan vastaanotto hoidetaan jatkossa Närpiössä. Kaskisten ja Närpiön välimatka on lyhyt, 11 kilometriä. Kaskisissa asuvien lastenneuvola ja suun terveydenhuolto järjestetään jo nyt Närpiössä, ja tämä on toiminut hyvin. Ehdotus sisältää myös edelleen mahdollisuuden vuokrata Kaskisista pienemmät tilat erityisesti ikääntyneen väestön panostuksia varten, mieluusti jonkun muun ikäihmiselle suunnatun toiminnan, esimerkiksi kotihoidon läheisyyteen synergiaetujen saamiseksi. Tämä ei vähennä mahdollisuuksia erilaisiin toiminnan panostuksiin yhdessä muiden toimijoiden kanssa Kaskisissa. Kouluterveydenhuolto jatkuu nykyiseen tapaan.

Säästö: 137 000 eur

Ehdotus: Kaskisten hyvinvointiaseman vastaanotto keskitetään Närpiöön.

2. Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin

Tällä hetkellä suurin osa lääkärin ja hoitajan vastaanottotoiminnasta, mukaan lukien kiirevastaanotto, on Oravaisissa. Vöyrin hyvinvointiasemalla on lastenneuvola, hoitajan vastaanotto, ja vasta rakennetussa lisärakennuksessa on suun terveydenhuolto. Kiinteistön vanhassa osassa on suuria sisäilmaongelmia, eikä sitä voida jatkossa käyttää.

Tämä tekijä vauhdittaa etsimään ratkaisuja, joiden toteuttaminen on taloudellisesti mahdollista ja joilla taataan hyvät palvelut väestölle. Lastenneuvolan sijainti Vöyrin keskustassa nähdään jatkossakin tarpeellisena, ja samoin tarvitaan tiloja, joita voidaan käyttää ajanvarauksella muihin vastaanottoihin. Koulutervedenhuolto jatkuu entiseen tapaan. Oravaisten sosiaali- ja terveyskeskus suunnitellaan niin, että siellä voidaan ottaa vastaan myös sosiaalihuollon asiakkaat, mikä tarkoittaa sitä, että kaikki Vöyrin toiminta ei tule mahtumaan Oravaisten tiloihin. Jotta ehdotus voidaan toteuttaa, Vöyrin keskustasta tarvitaan tilat (2 vastaanottohuonetta) joko suun terveydenhuollon yhteyteen, jolloin saadaan synergiaetuja odotushuoneen ja sosiaalitilojen tarvetta ajatellen, tai vaihtoehtoisesti toiset tilat.

Säästö: 100 000 eur

Ehdotus: Vöyrin hyvinvointiaseman sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Oravaisiin ja Vöyrin keskustasta vuokrataan pienemmät tilat lastenneuvolalle ja tietyille ajanvarausvastaanotoille.

3. **Vähänkyrön hyvinvointiaseman lääkärin ja sairaanhoidon vastaanotto keskitetään Laihialle tai Vaasaan**

Vähänkyrön hyvinvointiasema on jo aiemmin yhdistetty Vaasan sosiaali- ja terveyskeskukseen. Lääkärin ja hoitajan vastaanottoa pidetään päivittäin, ja samassa kiinteistössä on myös lastenneuvolatoiminta, suun terveydenhuolto ja kotihoito. Toiminnan laajuus on suhteellisen suuri ja edellyttää huolellista suunnittelua korvaavien tilojen osalta Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksessa. Laihian yleislääketieteen osaston lakkauttamisen jälkeen on mahdollista, että nykyisen lääkärien vastaanottojen läheisyyteen voitaisiin saada korvaavat tilat pienellä remontoinnilla. Suun terveydenhuollon toiminnan muutto vaatii resursseja, ja tässä vaiheessa sen ei katsota olevan realistista. Suunnittelu yhdessä henkilöstön kanssa on tärkeää, jotta prosesseista tulee sujuvia niin väestölle kuin henkilöstölle. Vähänkyrön ja Laihian välinen etäisyys on vain 15 kilometriä, joten yhdistäminen on mahdollista maantieteellisten edellytysten osalta.

Vähäänkyröön jäisi lastenneuvolaa varten kaksi huonetta, joissa voisi pitää myös seniorivastaanottoa, sekä suun terveydenhuolto nykyisissä tiloissaan ja kotihoito. Vähänkyrön kiinteistön vuokrakulut ovat tällä hetkellä suuret, noin 300 000 euroa vuodessa, merkittävä säästö on mahdollisena.

Säästö: 410 000 eur

Ehdotus: Vähänkyrön lääkärin ja hoitajan vastaanotto siirretään Laihialle.

4. **Pietarsaaren hoitotarvikejakelun fyysinen toimipiste lakkautetaan.**

Siitä lähtien, kun hyvinvointikuntayhtymä muodostettiin, hoitotarvikejakelua on kehitetty asteittain kohti keskitettyä toimintaa, jolla on yhteinen logistiikka, vähemmän fyysisiä jakelupisteitä ja on siirrytty käyttämään noutoa postin jakelupisteistä. Tällä hetkellä henkilöstöä, joka ottaa vastaan tilauksia puhelimitse tai sähköisesti, on Vaasassa ja Pietarsaaressa. Nyt ehdotetaan viimeisenä keskittämistoimenpiteenä Pietarsaaren jakelupisteen sulkemista. Tämä toimii jo hyvin muilla hyvinvointialueen alueilla ja tekee palvelusta yhdenvertaisen väestölle. Vaikka toimenpiteellä ei ole suurta taloudellista vaikutusta, se nähdään loogisena jatkumona jo toteutettuun jakelun keskittämiseen ja automatisointiin. Lähipalvelujen näkökulmasta ehdotus tarkoittaa, että palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Ehdotus: Pietarsaaren hoitotarvikejakelu suljetaan. Palveluja tarjotaan hyvinvointialueella yhdenvertaisesti niin, että hoitotarvikkeet haetaan asiakkaan näkökulmasta lähimmästä postin jakelupisteestä, useimmiten lähellä olevasta kaupasta.

Vaikutusarviointi on tehty ja liitetään valmisteluun.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina
Ehdottaa, että hallitus
- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistyöneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:

Jakelu